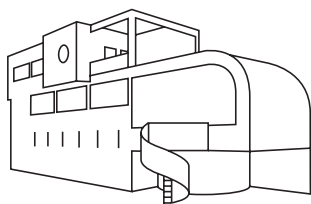

SCHMELOWSKÉHO VILA

ARCHITEKT	Heinrich Lauterbach (1893 – 1973)
DOBA VZNIKU	1931 / 32
ADRESA	Jablonec nad Nisou, Opletalova 29
PROHLÍDKA	jen po domluvě
INFORMACE	www.topomomo.eu

Jablonec nad Nisou, který se proslavil sklářským průmyslem a bižuterií, se může pochlubit několika pozoruhodnými stavbami moderní architektury z výmarské doby. Nejprominentnější architektonickou památkou je zcela jistě dům doktora Friedricha Schmelowského a jeho manželky Marie nedaleko městského centra, který na začátku třicátých let navrhl Heinrich Lauterbach. Friedrich Schmelowsky byl specialistou na dermatologická onemocnění a působil jako vrchní lékař v okresní nemocnici v Jablonci nad Nisou. Skutečnost, že moderní dům, který se dnes nachází pod ochranou památkové péče, připomíná svým tvaroslovím díla Hanse Scharouna, nemusí nikoho udivovat. Lauterbach a Scharoun pracovali s architektem Adolfem Radingem na společných stavebních projektech a vyučovali na vysoké škole ve Vratislavi.

Schmelowského vila byla proto v roce 1935 prezentována na stránkách novin »Leipziger Illustrierte« společně se Schminkeho domem. Již v roce 1925 začal Heinrich Lauterbach pracovat ve Vratislavi jako svobodný architekt. V této souvislosti se také významnou měrou podílel na přípravách mezinárodní architektonické výstavy WUWA, kterou v roce 1928 ve Vratislavi uspořádal Svaz německého díla (Deutscher Werkbund). S manželou Schmelowskými se seznámil mezi lety 1930 až 1931 a následně od nich obdržel zakázku na stavbu klidného domu, který by jim poskytl dostatek soukromí. Realizaci projektu převzal jablonecký architekt Albert Thamerus.

Schmelowského vila, vyvolávající svými klatými lodními okny a zaoblenými střechami maritimní dojem, stojí na vrcholku svahu, obráceného na západ. Nenápadně působící vstupní prostor se nachází v Opletalově ulici, která vede obytnou čtvrtí. Při pohledu z ulice dává tušit jen málo o moderním tvarosloví budovy. Jižní průčelí budovy, které se dodnes zachovalo víceméně v původním stavu, je od ulice Dr. Randy opticky odděleno mohutnou zdí a vykazuje naproti tomu pestrou kompozici vystupujících a ustupujících krychlí a ploch.

Hlavním vchodem v Opletalově ulici vejde se nejprve do vstupní haly. Po levé straně se nachází prostorný obývací pokoj, zastřešený zaoblenou střechou. Prostor je na straně obrácené k ulici osvětlen úzkými okenními pásy, které bez viditelného překladu navazují bezprostředně na strop. Na straně obrácené do zahrady je naproti tomu světlo do pokojů přiváděno velkou prosklenou stěnou. Prostor je rozdělen do dvou úrovní, které jsou spojeny úzkými schody. Obývací pokoj, vysoký až 3,50 m, je celý obložen dřevěným táflováním. Venku umístěné ocelové točité schodiště zprostředkovává přímý přístup do zahrady. Ze vstupní haly se po malém schodišti dostaneme do podkrovní nebo do suterénu. V horním patře se nachází velkoryse vybavená ložnice s přílehlou šatnou. Dále se zde nachází koupelna, přístupná přes ložnici a chodbu, a také střešní terasa.

Schmelowského vila nemá dětské pokoje, neboť rodina zůstala bezdětná. V severní části přízemí se nachází garáž s výjezdem do ulice Dr. Randy. Za šesti úzkými okny na zahradní straně se skrývá suterén, ve kterém byly umístěny technické přístroje a také prádelna, sklad, temná komora a dodatečná toaleta. Také zde si můžeme všimnout paralel se Schminkeho domem od Hanse Scharouna.

Nosnou konstrukci vily tvoří ocelový skelet, který je na straně do zahrady pod obývacím pokojem dobře patrný. Při stavbě se kromě toho dbalo i na pokrokovou stavební techniku. Již tehdy byly například použity speciální betonové prefabrikáty, tzv. »sendvičové stěny«, které byly předvyrobeny v továrně a bezprostředně použity na staveništi. Dům se dnes nachází v soukromém vlastnictví a prohlídka je proto možná jen s omezeními. Po dohodě je však možné si dům prohlédnout. Kontakt zprostředkovává tým TOPOMOMO.

www.topomomo.eu

